

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Νο 168 / 25-05-2026

Τι είναι η Πατρίδα μας; Η Πόντια Δασκάλα της Δραπετσώνας

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Έχουμε τονίσει πολλές φορές ότι το δικό μας το Συνδικάτο διαφέρει σε αξίες, επιλογές και ιδέες. Αυτό μας αναγνωρίζουν τα μέλη μας που αγκαλιάζουν τα θέματα που επικοινωνούμε και μοιράζονται μαζί μας τις Αρετές της Φυλής μας και του μεγάλου και πολύπαθου Έθνους μας.

Δυστυχώς, κάποιοι αυτοαποκαλούμενοι «προοδευτικοί» συνάδελφοι (μη μέλη μας) έβγαλαν “χολή και όξος” με την ανακοίνωση που βγάλαμε (Νο 164/19-05-2026) με την ευκαιρία της **19^{ης} Μαΐου Ημέρας Μνήμης για την Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού**.

Δεν απολογούμαστε βέβαια σε κανένα μικρόψυχο συνάδελφο, αλλά θα παραθέσουμε μόνο την πραγματική ιστορία που ακολουθεί, γιατί έτσι, ίσως, καταλάβουν κι αυτοί οι συνάδελφοι τον πόνο του ξεριζωμού των Ελλήνων Ποντίων που είναι αντίστοιχος αυτών της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Η κυρά – Ελένη

Την έλεγαν Κυρά-Ελένη. Στον Πόντο ήταν δασκάλα στο ΠαρθENAγωγείο της Τραπεζούντας. Είχε τελειώσει το Αρσάκειο. Μιλούσε ελληνικά, γαλλικά, και ποντιακά. Στην Ελλάδα έγινε εργάτρια στο καπνομάγαζο. 14 ώρες τη μέρα να διαλέγει φύλλα καπνού. Τα δάχτυλα κίτρινα, τα μάτια θολά από τη σκόνη. Αλλά το βράδυ... το βράδυ γινόταν πάλι δασκάλα. Η παράγκα της ήταν 3×3. Χώμα για πάτωμα. Τενεκές για σκεπή. Στον τοίχο είχε καρφώσει ένα μαυροπίνακα – ένα κομμάτι ξύλο βαμμένο με κάρβουνο.

Κάθε απόγευμα, στις 6, χτυπούσε μια κατσαρόλα. Το «κουδούνι» και έρχονταν. 40 παιδιά, ξυπόλητα, με κουρελιασμένα ρούχα, παιδιά που το πρωί πουλούσαν κουλούρια στο λιμάνι, που μάζευαν κάρβουνα από τις γραμμές του τρένου. Δεν είχαν τετράδια. Έγραφαν πάνω σε παλιά χαρτιά από το καπνομάγαζο. Δεν είχαν μολύβια. Έγραφαν με κάρβουνο. Δεν είχαν βιβλία. Είχε ένα. Το Αναγνωστικό της Α' Δημοτικού. Το είχε σώσει από τον Πόντο. Το φύλαγε στο στήθος της, μαζί με την εικόνα.

«Τι μάθημα έχουμε σήμερα, κυρία;» ρώτησε ο μικρός ο Λάζαρος. 9 χρονών. Ο πατέρας του πέθανε από τύφο το '23.

«Σήμερα θα μάθουμε τη λέξη “Πατρίδα”, Λάζαρε», είπε η Ελένη.

Έγραψε στον μαυροπίνακα με το κάρβουνο: Π-Α-Τ-Ρ-Ι-Δ-Α

«Ξέρετε τι είναι η πατρίδα;» ρώτησε.

Σιωπή. Τα παιδιά κοιτάχτηκαν.

«Η Ελλάδα;» είπε δειλά ένα κοριτσάκι.

Η Ελένη χαμογέλασε. Τα μάτια της βούρκωσαν.

«Όχι, Μαρίκα μου. Η πατρίδα είναι εκεί που σε θάβουν. Ο παππούς σου είναι θαμμένος στον Πόντο. Άρα ο Πόντος είναι πατρίδα. Η μάνα σου είναι θαμμένη εδώ, στη Δραπετσώνα. Άρα και η Ελλάδα είναι πατρίδα. Εμείς, παιδιά μου, έχουμε δύο πατρίδες και πρέπει να τις τιμήσουμε και τις δύο.»

Έμαθαν να γράφουν. Έμαθαν να διαβάζουν. Έμαθαν την ιστορία του '21. Αλλά κάθε Παρασκευή, η Ελένη τους έλεγε και μια ιστορία από τον Πόντο. Για τη Σουμελά. Για τον Διγενή. Για την Κερασούντα.

«Για να μην ξεχάσετε», έλεγε. «Γιατί αν ξεχάσετε, πεθαίνετε δεύτερη φορά.»

Το 1932 ήρθε ο Επιθεωρητής από το Υπουργείο.

«Ποια είστε εσείς που κάνετε μάθημα χωρίς άδεια;» φώναξε. «Αυτό είναι παράνομο!»

Η Ελένη σηκώθηκε. 35 χρονών, αλλά φαινόταν 50. Από την κούραση.

«Κύριε Επιθεωρητά», είπε ήρεμα. «Εγώ τελείωσα το Αρσάκειο Τραπεζούντας.

Έχω δίπλωμα. Αν θέλετε, σας το δείχνω.»

Του έδωσε ένα χαρτί κιτρινωμένο, διπλωμένο στα τέσσερα.

Ο Επιθεωρητής το διάβασε. Κοίταξε τα 40 παιδιά, ξυπόλητα, πεινασμένα αλλά να γράφουν «Ελευθερία» στον μαυροπίνακα.

Έσκυψε το κεφάλι.

«Συνεχίστε, κυρία», είπε μόνο και έφυγε.

Την άλλη εβδομάδα ήρθαν 5 τετράδια από το Υπουργείο. Και 5 μολύβια. Το 1950, η παράγκα έγινε διώροφο σχολείο. Το 1ο Δημοτικό Δραπετσώνας. Στα εγκαίνια, ο Δήμαρχος φώναξε: «Κυρά-Ελένη, ελάτε να κόψετε την κορδέλα!» Ήταν 60 χρονών. Με άσπρα μαλλιά. Τα χέρια της ακόμα κίτρινα από τον καπνό.

Έκοψε την κορδέλα και έκλαψε.

Από τα 40 παιδιά της παράγκας, τα 22 τελείωσαν το Γυμνάσιο. Τα 8 έγιναν δάσκαλοι. Ο Λάζαρος έγινε γιατρός. Η Μαρίκα έγινε νοσοκόμα.

Στο γραφείο της, μέχρι που πέθανε το 1978, είχε τον μαυροπίνακα. Το ξύλο με το κάρβουνο και από κάτω έγραφε:

«Πατρίδα είναι εκεί που σε θάβουν και εκεί που σε μαθαίνουν γράμματα.»

Αυτές ήταν οι γυναίκες του Πόντου.

Δούλευαν σαν σκλάβες το πρωί. Και το βράδυ άναβαν το φως της γνώσης.

Γιατί ήξεραν: «Ο αμόρφωτος σκύβει.

Ο γραμματιζούμενος δεν σκύβει ποτέ.»

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Για το Δ.Σ. του Union Eurobank

**Ο Πρόεδρος
Στάθης Χαρίτος**

**Ο Γεν. Γραμματέας
Γιάννης Σιδεράτος**

Βρείτε μας στο [Viber](#)

